

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Liettuan vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/15)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Liettua toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Liettua harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Liettuan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Liettuan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 9).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Liettuan alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa. Liettua toimitti 21 päivänä joulukuuta 2020 vuotta 2021 koskevan päivitetyn alustavan talousarviosuunnitelmansa. Komissio katsoi, että Liettuan päivitetty alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla päivitettyyn alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa. Näytti kuitenkin siltä, että jotkin toimenpiteet eivät olleet väliaikaisia tai niiden vaikutuksia ei kompensoitu tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Liettua toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Liettuan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 7,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 47,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -8,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 7,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Liettua on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden

(⁴) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 2,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.

- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Liettuan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.
- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 varovainen. Reaalisen BKT:n ennakoidaan kasvavan 2,6 prosentilla vuonna 2021 ja 3,2 prosentilla vuonna 2022. Makrotalouden skenaariossa ei oteta huomioon elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavia investointeja. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan reaalisen BKT:n odotetaan kasvavan 2,9 prosentilla vuonna 2021 ja 3,9 prosentilla vuonna 2022. Komission BKT-ennusteet ovat suuremmat lähinnä siksi, että kotimaisen kysynnän oletetaan elpymään voimakkaammin ja ennusteissa on otettu huomioon elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavat investoinnit.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 7,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 8,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 52,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna - 8,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 5,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta, jonka mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä kasvaa 8,2 prosenttiin ja velka 51,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen.
- (13) Liettua on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Liettuan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne muodostuvat lähinnä julkisen sektorin palkkojen, eläkkeiden ja muiden etuuksien korotuksista.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,3 prosenttia vuonna 2021, 0,8 prosenttia vuonna 2022, 1,0 prosenttia vuonna 2023 ja 0,9 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁹⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliittikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä.

⁽⁹⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälirakenteesta) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Liettuan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 6,0 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 54,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta, jonka mukaan julkisen talouden alijäämä on 6,0 prosenttia ja velka 54,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukiväliseen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 1,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 4,0 prosentista 2,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoita ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukiväliseen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin +2,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,9 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 5 ¼ prosenttia.⁽⁹⁾ Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Liettuan talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen talouden velan ennakoitaan olevan edelleen 57,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2023 ja 2024. Liettuan julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan olevan keskipitkällä aikavälillä keskisuuria.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattori tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena ja siihen olisi sisällytettävä joitakin eriytettyjä määrällisiä osatekijöitä osana keskipitkän aikavälin politiikkaa koskevaa ohjausta. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Liettuan vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Liettua on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ LIETTUA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja; pitää kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvun hallinnassa;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO
